

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 4. maj 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2009-730-1050
Dok.: AKO40013

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet) (L 164), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 15. april 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Lars Barfoed

/

Anne Kristine Axelsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet) (L 164):

”Vil ministeren garantere, at ingen 14-årige kommer i fængsel, således som Dansk Folkeparti også har krævet.”

Svar:

Regeringens hensigt med forslaget om at nedsætte den kriminelle lavalder fra 15 år til 14 år er ikke, at 14-årige skal i fængsel. Hensigten er, at de 14-årige skal opleve, at de mødes med en konsekvent strafferetlig sanktion, når de begår kriminelle handlinger.

Med hensyn til sanktionens art vil frihedsstraf i forhold til 14-årige lovovertrædere, som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, i sagens natur være absolut sidste udvej.

Det forudsættes således, at sager om mindre alvorlig kriminalitet i mange tilfælde vil kunne afgøres med tiltalefrafald.

Tiltalefrafald kan meddeles uden særlige vilkår, hvis den unge er veltilpasset og ikke tidligere har modtaget tiltalefrafald. Sådanne afgørelser anvendes navnlig ved mindre alvorlig berigelseskriminalitet, som ikke kan afgøres ved bøde, herunder ved et eller nogle få indbrud.

Herudover er der mulighed for at anvende tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt. Ungdomskontrakten er en aftale, hvorved den unge med samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden forpligter sig til at deltage i nærmere opregnede aktiviteter mv., mod at anklagemyndigheden afstår fra yderligere retsforfølgning. Ungdomskontrakten kan især tilbydes unge, der ikke er kommet ind i et mere fast kriminalitetsmønster. Der vil typisk være tale om unge, der har begået berigelseskriminalitet, herunder f.eks. indbrudstyveri eller andet tyveri.

Tiltalefrafald kan endvidere gives med vilkår om hjælpeforanstaltninger efter lov om social service.

Har den unge gjort sig skyldig i vold, eller indgår vold i kriminaliteten, kan der ikke anvendes tiltalefrafald, medmindre der er tale om ubetydelig vold. Brugstyveri af bil eller motorcykel kan som udgangspunkt heller ikke afgøres med tiltalefrafald. Tiltalefrafald kan endvidere ikke anvendes

des ved røveri og groft hærværk eller ved narkotikakriminalitet, der ikke isoleret set kunne afgøres med advarsel eller bøde.

Herudover vil der i sager mod unge lovovertrædere ofte blive tale om, at den unge idømmes en betinget frihedsstraf, hvis retten finder det upåkrævet, at straffen kommer til fuldbyrdelse. Retten kan endvidere som vilkår for udsættelsen af straffastsættelsen eller af straffuldbyrdelsen bestemme, at den dømte i hele prøvetiden eller en del af denne skal undergives tilsyn (tilsynsvilkår). Herudover kan retten fastsætte andre vilkår (særvilkår), som findes formålstjenlige, herunder f.eks. om foranstaltninger i medfør af lov om social service.

Såfremt kriminaliteten er af en sådan art, at den ikke bør afgøres med en betinget dom, kan der blive tale om en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste. Det er en betingelse for anvendelse af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, at den dømte findes egnet hertil.

I meget alvorlige sager vil den unge kunne idømmes en ungdomssanktion. En sådan dom indebærer, at den pågældende skal undergive sig en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af 2 års varighed med det formål at forebygge yderligere lovovertrædelser, jf. herved straffelovens § 74 a.

Målgruppen for ungdomssanktionen er unge med markante tilpasningsproblemer. Ungdomssanktion skal alene anvendes ved grovere, personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, f.eks. vold, røveri og voldtægt eller mere omfattende berigelseskriminalitet, brugstyveri eller hærværk. Ungdomssanktion forudsættes i øvrigt i almindelighed anvendt i sager, hvor domstolene hidtil har idømt en ubetinget fængselsstraf i intervallet fra 30 dage op til ca. 1 år. Det er dog ikke udelukket at anvende sanktionen over for unge, der står til en lidt længere ubetinget fængselsstraf, f.eks. på 1 år og 6 måneder, hvis ungdomssanktionen anses for mere formålstjenlig end almindelig fængselsstraf.

Der er således ikke tale om, at frihedsstraf vil være det første valg, når det drejer sig om 14-årige. Frihedsstraf kommer således kun på tale som den sidste i rækken af en lang række andre sanktionsmuligheder svarende til, hvad der i øvrigt i dag gælder for de 15-17-årige.

Det kan dog naturligvis ikke udelukkes, at der kan forekomme særligt alvorlige tilfælde, hvor frihedsstraf er en nødvendig og sidste udvej. I

sådanne tilfælde er det imidlertid ikke udgangspunktet, at den 14-årige skal i fængsel. Kriminalforsorgen afgør, om den dømte skal afsone straffen i en af kriminalforsorgens pensioner eller i institutioner uden for kriminalforsorgen. Udgangspunktet er, at unge under 18 år anbringes i en sådan institution, medmindre afgørende hensyn til retshåndhævelsen taler imod anbringelse uden for fængsel og arresthus. De afgørende hensyn til retshåndhævelsen, der kan tale imod en anbringelse uden for fængsel, kan f.eks. vedrøre kriminalitetens art, den dømtes farlighed samt erfaringer fra tidligere institutionsophold, hvor den unge måske har optrådt voldeligt eller er undveget.

I øvrige bemærkes, at i de få tilfælde, hvor unge anbringes i et fængsel, herunder i forbindelse med en varetægtsfængsling, har Kriminalforsorgen taget en lang række initiativer med henblik på i videst muligt omfang at tage hensyn til de unges særlige behov. Der henvises i den forbindelse til Justitsministeriets besvarelse af 12. april 2010 til spørgsmål nr. 385 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.